

(Continuare din pag. 3: Wanja Lundby-Wedin.)

W.L-W.: Aș spune că jumătate din membri consideră că este bine că suntem membri ai UE. Un motiv pentru care ei nu sunt de acord cu UE este pentru că ei consideră că puterea s-a mutat prea departe. Intrarea în UE s-a produs odată cu intrarea Suediei în criză economică, cu o creștere a șomajului și într-un fel ciudat fac o legătură între acestea...

S.C.: ... dar criza în economia suedeză a început în mijlocul anilor '70...

W.L-W.: Nu s-a făcut nici o statistică a membrilor noștri, dar dacă urmărim statistica făcută pe alegătorii social-democrați, atunci se observă o creștere a încrederii în EU. Noi trebuie să arătăm mai mult aspectele pozitive, ce ne dă UE și cum putem să influențăm UE. Noi suntem membri în UE astăzi și politica care se face în UE este bună pentru membrii noștri. Noi activăm foarte pozitiv pe plan european astăzi, avem foarte multe tratative, cu directive pentru piața muncii, etc. Eu consider că prin această colaborare am îmbunătățit condițiile de muncă ale membrilor noștri.

S.C.: Încă după cel de-al doilea război mondial au început să vină imigranți în Suedia - mă refer la imigrația de muncă. Astăzi are Suedia peste 1 milion șaptesute de mii de imigranți la prima sau a doua generație. Un prea mare număr din aceștia sunt șomeri, cu toate că au pregătire superioară, adesea făcută în Suedia. Patronii suedezi nu-i angajează, cu motivația că nu cunosc bine limba. Ce are de gând să facă LO în această problemă și cât de bine trebuie să cunoști limba suedeză ca să fii angajat ca muncitor?

W.L-W.: Într-adevăr, aceasta este o mare problemă. Am luat de curând o decizie în conducerea LO pentru lansarea unui program de integrare pe 5 ani, ca să lucrăm activ cu probleme de integrare. Eu cred că marea problemă este că noi am fost obișnuiți cu imigrația de muncă din anii '60-'70 și când apoi a apărut imigrarea politică și a rudelor celor din anii '60-'70, în anii '80-'90, nu am fost pregătiți pentru asta. Toți acești imigranți din această perioadă sunt șomeri azi, căci noi nu i-am privit ca șomeri, ci ca imigrație politică și de aceea i-am încadrat în tot felul de cursuri și abia apoi i-am lăsat să lucreze. Eu consider că a fost o atitudine greșită; ar fi trebuit să-i tratăm ca șomeri din prima zi, căci intrarea pe piața muncii era cel mai important lucru pentru ei. Și în cazul acesta nu trebuie să știi foarte multă suedeză; astăzi nu trebuie să cunoști neapărat suedeză; la multe locuri de muncă poți vorbi engleza; în multe munci poate este nevoie numai de practică și cu siguranță înveți mai repede limba la locul de muncă, printre suedezi, în loc să locuiești în cartiere segregate unde nu întâlnești suedezi. Este foarte mult de făcut în acest domeniu.

S.C.: Imediat după război a venit aici mână calificată din Italia și apoi forță de muncă necalificată din Turcia și Iugoslavia, dar atunci Suedia avea nevoie de această forță de muncă. Asăzî, întreprinderi cunoscute suedeze se mută în țări cu mână de lucru mai ieftină, lăsând mulți suedezi șomeri. Nu cumva atitudinea susceptibilă a membrilor LO are și aspectul de teamă că acești imigranți le ia locurile de muncă?

W.L-W.: Eu nu cred că membrii noștri reacționează în felul acesta, eu cred că societatea suedeză, tocmai pentru că am avut mare șomaj, nu i-a tratat pe imigranții din ultima vreme ca șomeri. Și aici este problema. Peste câțiva ani vom avea o lipsă de forță de muncă și de aceea trebuie să avem foarte mare grijă de cei care vin aici, să fim atenți cu competența lor. Cu 10 ani în urmă nu se vorbea despre asta. Astăzi se vorbește foarte mult de "validare" - să poată să-și valideze cunoștințele de meserie, pregătirea cu care au venit din altă țară. Eu am prieteni din Iran, care au pregătire de soră medicală, dar cărora nu li s-a recunoscut pregătirea de acolo și au trebuit să-și refacă studiile aici.

S.C.: Când eu am studiat la universitatea din

Göteborg la sociologie "Probleme ale imigranților și minorităților", am analizat niște statistici care arătau că membrii LO erau cei mai negativi față de încadrarea pe piața muncii a imigranților. Cunoști dacă s-au făcut noi studii pe această temă care să arate o schimbare de atitudine?

W.L-W.: Eu nu întâlnesc împotrivire din partea membrilor noștri, căci eu vorbesc foarte mult despre aceasta, deoarece consider că o Suedie integrată este poate cea mai importantă sarcină a generației noastre, să lăsăm copiilor noștri o țară integrată și fără discriminări. Eu întâlnesc mai degrabă lipsă de cunoștințe, dar nu împotrivire. Trebuie să arătăm că mai întâi de toate este vorba de faptul că toți oamenii au aceeași valoare și drepturi.

S.C.: Diverși sociologi pretind că Suedia trebuie să-și mărească populația pentru a putea concura cu alte țări europene. S-a apreciat că Suedia ar trebui să aibe în jur de 20-25 de milioane de locuitori, cel puțin, pentru a deveni o piață, dar aceasta nu ar fi posibil de ajuns decât prin a mări imigrarea. Ce părere ai despre această afirmație?

W.L-W.: Eu cred că populația Suediei va crește și vom avea o imigrație mărită când vom observa că dezvoltarea economică va crește. Dacă vom avea o mărime a UE, cu Țările Baltice, cu Polonia și bine-nțeleș și România, și o dezvoltare mutuoasă în Rusia, Suedia de nord va fi în mijlocul evenimentelor. Astăzi, partea de nord a Suediei este la marginea Europei. Noi avem deja o bună colaborare între țările care aparțin calotei de nord - Norvegia, Finlanda, Suedia și Rusia. Eu nu sunt de loc împotriva imigrării; eu consider că imigranții ne îmbogățesc.

S.C.: În 1999 a intrat în vigoare o nouă lege a pensiei, care nu scade vârsta de pensie, care este de 65 de ani. Dar dacă urmărești atitudinea membrilor LO în această problemă, constăți că aceștia nu mai au puteri să lucreze așa de mult, îi dor încheieturile, spinarea, etc. și doresc să se pensioneze mai devreme. Cum vezi tu asta?

W.L-W.: Desigur că am putea dori să avem o limită de vârstă pentru pensionare mai joasă, dar dacă vrem ca să reușim cu bunăstarea comună, atunci trebuie să lucrăm până la 65 de ani. Și ca oamenii să lucreze până la 65 de ani trebuie să schimbăm condițiile de muncă, căci astăzi avem niște condiții de muncă încăt membrii noștri nu au puteri de muncă. Și sunt membrii noștri, în special femeile, apoi cei de la sindicatul celor din comerț, lucrătoarele din industrie, cei din construcții, care au probleme din această cauză. Căci la urma urmei trebuie să ai o situație bună și să fii activ chiar și ca pensionar, pentru că dacă te pensionezi la 60 de ani, ai o pensie foarte mică.

S.C.: Dar din nou la întrebare: ce faci cu acei oameni pe care nu-i mai țin încheieturile?

W.L-W.: Noi vrem ca o pensie de muncă să le asigure o viață normală economică și după pensionare și de aceea dorim ca să creem condiții bune, dacă trebuie să se pensioneze mai devreme din motive de sănătate, dacă se fac reconstrucții în întreprinderi, etc. să nu obligăm oamenii care au 61-62 de ani să facă o altă meserie, ci să avem o anumită asigurare care să le poată permite s-o facă, să se pensioneze în astfel de cazuri. Dar motivul că oamenii nu mai au capacitatea să lucreze, depinde de condițiile de lucru, consider eu.

S.C.: Să trecem la alte probleme. Consideri că o persoană care se află la conducerea unui partid, organizații sindicale, etc. ar trebui să fie un exemplu, să aibe o conduită exemplară?

W.L-W.: Este o problemă grea. Sigur că nu poți să te porți oricum, dar nici să se pună condiții atât de mari încât nimeni să nu mai vrea să ia postul. Suntem doar oameni! Dar desigur că trebuie să se ceară o anumită morală conducătorilor. Să trăiască după cum predică!

S.C.: Ce trebuie să se ceară de la un conducător de partid, de sindicat, etc.?

W.L-W.: Eu cred că pe noi, cei care conducem în sindicat sau pe cei din mișcarea muncitorească, se pun cerințe mai mari decât pe alte partide. Dacă noi cerem ca oamenii să aibe aceleași condiții de dezvoltare, să fie egali, atunci și noi trebuie să ne purtăm după aceste norme. Pentru mine personal este clar că trebuie să trăiesc așa cum predic.

S.C.: Ce părere ai despre "fallskärmsavtal" (în română "clauză asiguratorie") pe care le au directorii din întreprinderile de stat și care ajung la sume imense?

W.L-W.: Cei care sunt în posturi de conducere nu au astăzi acea garanție a postului pe care ceilalți angajați o au și atunci trebuie să ai o anumită garanție, dar asta trebuie să fie între granițe acceptabile. Problemele nu sunt la întreprinderile de stat, ci mai ales la cele din sectorul particular, care sunt extrem de mari...

S.C.: Dar în cazul sectorului privat sunt acționarii cei care plătesc, în timp ce "fallskärmsavtal"-ul conducătorilor întreprinderilor de stat este plătit din banii contribuabililor, nu?

W.L-W.: Da, dar atunci poți să spui și că banii șefilor din sectorul privat ar putea fi folosiți pentru a fi reinvestiți, ca să dea mai mare producție și mai multe locuri de muncă. Dacă vrem să avem conducători buni în întreprinderi de stat, în conducerea organizațiilor sindicale, atunci trebuie să fim pregătiți să plătim corespunzător...

S.C.: Tu spui că nu s-ar găsi conducători buni pentru aparatul de stat, dacă n-ar avea și aceștia acele acorduri ca în sectorul particular. Personal cred că întotdeauna vor fi oameni care se oferă pentru astfel de posturi și că nimeni nu este atât de prețios încât să nu poată fi înlocuit. Mă gândesc la proverbul suedez "Cimitirul este plin de oameni de neînlocuit!"

W.L-W.: Eu cred totuși că cei vinovați de aceste acorduri sunt cei din sectorul particular. Ne-am uitat de curând la "salariile elitei puterii" care au crescut de la mijlocul anilor '80 și până acum, enorm. Patronii ne cer ca tratativele de salarii pentru muncitori să nu fie prea mari, să nu aventurăm inflația, puterea de concurență, etc. și după asta fac pentru ei "fallskärmsavtal" imense.

S.C.: Există întreprinderi de stat, ai căror directori au un salariu de 2-3 ori mai mare decât al primului ministru. Ce zici de asta?

W.L-W.: Consider că este, puțin spus, ciudat. Dar și cei din sectorul particular primesc milioane pe lună...

S.C.: Crezi că șomajul ar scădea dacă s-ar trece la ziua de muncă de 6 ore?

W.L-W.: Nu cred că se micșorează șomajul dacă împărți munca, ci numai dacă ridicăm productivitatea și pregătirea. Dar vreau să avem o zi de muncă mai scurtă pentru ca mai întâi să ne simțim mai bine și apoi să avem mai mult timp să fim cu familia.

S.C.: Ce părere ai de o astfel de propunere: între 40-50 de ani, când te mai țin picioarele, să-ți iei 10 ani de concediu plătit, ca să poți călători în jurul acestui minunat Pamânt și apoi să te întorci și să lucrezi până la 65-70 de ani?

W.L-W.: Ha, ha, ha! Din păcate nu sunt încă condiții pentru așa un concediu. Au fost discuții de un concediu de un an. Danemarca a făcut o astfel de probă: puteai să iei liber un an, lăsând pe postul tău un șomer. Dar metoda a funcționat limitat.

S.C.: Și cum ne apropiem de sârșitul interviului, doresc să-ți pun câteva întrebări scurte. Ce cunoștințe ai despre România?

W.L-W.: Nu foarte multe, trebuie să recunosc.

S.C.: Înainte de a veni la tine, m-am dus la biroul de turism al României, care este în apropiere, și șeful acestui birou mi-a dat o mapă cu tot felul de pliante despre România, care sper să-ți stârneasă curiozitatea și să dorești să știi mai mult despre ea și să dorești să călătorești în România. ☞ 12